

"İnsanın hilkat şeceresinin meyvesi olmasını, en uzak, en cami ve umuma bakar, umumun cihetü'l-vahdetini içinde saklar bir kalb çekirdeğini taşımasını" nasıl anlamalıyız?

[Mesnevî-i Nuriye'](#)de şöyle buyrulur:

"Kâinat bir şeceredir. Anâsır onun dallarıdır. Nebatat yapraklarıdır. Hayvanat onun çiçekleridir. İnsanlar onun semereleridir."

Bu cümlede kâinat bir ağaca benzetilmiş, elementler onun dalları, bitkiler yaprakları, hayvanlar çiçekleri, insanlar ise o ağacın meyveleri hükmüne geçmiştir.

[On Birinci Şua'](#)da ise "**İnsan şu kâinat ağacının en son ve en cemiyetli meyvesi, ...**" ifadesi kullanılır. **Meyve;** ağacın en son yaratılan cüz'ü olması cihetiyle "**en uzak**"tır. Zaman olarak böyle olduğu gibi mekân olarak da ağacın kökünden en uzakta bulunmaktadır.

Meyvenin "**en câmi'**" olması, içindeki çekirdekte, ağacın tamamının plan ve programının manen yazılmış bulunması cihetiyledir.

İnsan da kâinatın meyvesidir ve bütün kâinatta tecelli eden esma-i ilahiye her bir insanda da tecelli etmektedir.

Öte yandan, **insanda bu kâinattaki umum âlemlerin küçük numuneleri mevcuttur.** Bu konu [Lem'alar'da](#) şöyle ifade edilir:

"Evet, nasılkı insanın anasırları, kâinatın unsurlarından ve kemikleri, taş ve kayalarından ve saçları nebat ve eşcarından ve bedeninde cereyan eden kan ve gözünden, kulağından burnundan ve ağzından akan ayrı ayrı suları, Arz'ın çeşmelerinden ve madeni sularından haber veriyorlar, delalet edip onlara işaret ediyorlar. Aynen öyle de insanın ruhu âlem-i ervahtan ve hâfızaları Levh-i Mahfuz'dan ve kuvve-i hayalîyeleri âlem-i misalden... ve hâkeza her bir cihazı bir âlemden haber veriyorlar. Ve onların vücutlarına kati şهادet ederler."

İnsan kalbinin “**umuma bakar, umumun cihetü’l vahdetini içinde saklar bir**” çekirdek olması, iki yönden düşünülebilir.

Birincisi; insan kalbi bütün bedene günde, yaklaşık “**on ton**” kan pompalaması cihetiyle bütün beden ile irtibatlıdır. Bütün organlar ve hücreler onda vahdete ermişlerdir. Yani, bütün bedene sahip olamayan, kalbe sahip çıkamaz.

İkinci mana ise, kalbin manevî yönüne bakıyor. Yani, insan kalbi bütün beden ile alakalıdır. Her organın hayatı ondaki hayat sıfatından gelmektedir. Ve o her organı bilmekte ve sevmektedir.